

Havnar Arbeidsmannafelag í trífjórðings øld - 2. partur

Arbeidsmannafelagið bjóðar Stauningi til kaffi, køkur og sigarir

*** Havnar Arbeidsmannafelag stillar upp til lögting og býráð**

*** Felagið fær umboð valt í Tórshavnar Býráð**

*** Um sambandið við danska javnaðarflokkinn**

*** Danski forsætisráðharrin er við á nevndarfundi í arbeidsmannafelagnum**

Um tað mundi, Havnar Arbeidsmannafelag varð stovnað, vóru bert tveir politiskir flokkar í Føroyum, sum báðir máttu sigast at higga meira ella minni høgru megin miðjuna í politikki.

Fleiri av teimum, sum tóku seg saman at stovna arbeidsmannafelagið - ikki minst Jóan Petur Davidsen og Maurentius Viðstein - høvdu sínar avgjördu politisku meiningar. Jóan Petur var millum annað millum teirra, sum longu í 1912 høvdu atlanir um at fyrireika ein politikk á sosialistiskum grundarlagi. Hetta hendi við stovninini av Sosialistiskum Ungmannafelagi. Hetta felag hevði samband við danska javnaðarflokkinn, og í 1916 høvdu Jóan Petur og Stauning, sum seinri gjørdist danskur forsætisráðharri, samband hvør við annan, fyri at fáa stovnað ein politiskum flokk í Føroyum. Hetta var kortini av ongum tá, helst orsakað av veraldarkrigum. Maurentius var eisini millum teirra, sum langt áðrenn nakar javnaðarflokkur sá sagsins ljós, mælti til at stovna ein føroyskan arbeidarflokk.

Arbeidsmannafelagið vildi stilla upp

Spurningurin um at Havnar Arbeidsmannafelag skuldi stilla upp, bæði til býráðs- og lögtingsval - hevur ofta verið umrøddur á fundum felagsins. Fyrstu ferð tá felagið ikki hevði meira enn eitt ár á baki, men tá hildu menn, at best var at halda seg til teir listar, sum frammanundan vóru.

Aftur í 1920 var spurningurin frammi í felagnum, men komu nevndarlimirnir til somu niðurstøðu sum seinast. Best var at halda seg til listarnar hjá Framburðsfelagnum og Føroya Væl, hildu teir.

Vit kenna ikki allar menninar á myndini, men okkum kunnugt er næstur frá vinstru Askham, síðani ein velbastaðmaður, Mikkjal í Grønlandi. Hjaltalin og útast høgrumegin stendur Hans Jakku hjá Toftóla

Fyrsti listin til lögtingsval

Lögtingsval var aftur í 1924, og tá var spurningurin um uppstilling aftur á lofti. Nevnd varð sett at kanna møguleikarnar, og endaði hetta við, at Havnar

Arbeidsmannafelag stillaði fyra mans upp til lögtingsvalið. Teir vóru H. P. Hansen, Johan Fr. Olsen, Johan S. Johansen (Johan Shell) og J. H. Rubeksen (Jóan Hendrik hjá Mouritsi). Listin hjá arbeids-

Limur í Havnar Arbeidsmannafelag taka imóti Stauningi

mannafelagnum fekk to einki umboð valt á hesum sinni

Mann valdan í býráðið

Til býráðsvalið í 1940 gekst betri. Felagið stillaði nýggju valevni upp, og fyrstur á listanum, J. P. Henriksen, varð valdur. Næsta býráðsval, sum var í 1944 varð Palle, sum hann vanliga varð nevndur, afturvaldur. Tá fekk arbeidsmannafelagið tvey umboð í býráðið. Umframt Palla var eisini Juul Poulsen valdur. Hetta árið gjørdist Palle býráðsformaður.

Tað eydnaðist arbeidsmannafelagnum aftur í 1948 at fáa valt Palla í býráðið, men tá kom hann einsamallur á hesum lista.

Á javnaðarlistan

Verri gekst hjá Havnar Arbeidsmannafelag við býráðsvalið í 1952. Tá stillaði Palle Henriksen upp á listanum hjá Suðurstreymoyar Javnaðarfelag. Hann varð valdur, og arbeidsmannafelagið fekk einki umboð í býráðið hetta árið.

J. P. Henriksen var býráðs-
limur í 28 ár. Fyrstu 12
árin valdur á listanum hjá
Havnar Arbeidsmannafelag.

Samband við danska javnaðarflokkinn

Í 1924 hevði danski javnaðarflokkurin eitt gott val. Teir skipaðu stjórn